

Miłosierdzie w dziejach Cieszyna: Bonifratrzy i Elżbietanki

Data publikacji: 27.04.2025 15:40

Każdego roku pierwsza niedziela po Wielkanocy (w 2025 roku przypadająca na 27 kwietnia) w Kościele katolickim obchodzona jest jako Niedziela Miłosierdzia Bożego. Uroczystość ta została ustanowiona w 2000 roku przez św. Jana Pawła II. Według objawień mistycznych św. Faustyny Kowalskiej, o ustanowienie tego święta prosił sam Jezus Chrystus, obiecując szczególne łaski z nim związane.

Fot: Halina Szotek podczas jednego z wykładów. Fot: arch./mat.pras.

Nawiązując do tego święta, w miniony piątek (25.04.) w czytelni skoczowskiej biblioteki publicznej odbyło się kolejne „Spotkanie z historią”, które poprowadziła historyk Halina Szotek. Uczestnikom przedstawiono historię dwóch zakonów niosących pomoc osobom chorym i potrzebującym.

Pierwsza część spotkania poświęcona była zespołowi klasztornemu bonifratrów wraz z zabytkowym kościołem pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Cieszynie przy placu Londzina. Kościół i klasztor tworzą zwarty czworobok. Fundatorem zespołu był marszałek ziemski Księstwa Cieszyńskiego, Adam Borek. Zakonnicy zostali sprowadzeni do Cieszyna w 1696 roku.

Kościół wzniesiono w latach 1697–1714, a w 1788 roku został przebudowany. Zarówno świątynia, jak i klasztor były wielokrotnie poddawane gruntownym remontom w XIX i XX wieku. Wewnątrz kościoła znajdują się m.in. późnobarokowy boczny ołtarz św. Jana Bożego, ozdobiony rzeźbami św. Jana Nepomucena i św. Jana Sarkandra, oraz główny ołtarz – również późnobarokowy, z godłem bonifratrów (jabłko granatu), rokokowymi dekoracjami i figurami św. Elżbiety oraz św. Jadwigi.

Dzięki fundacji Adama Borka przy klasztorze powstały także szpital i apteka. Szpital, początkowo bardzo mały (7 łóżek), z czasem powiększył się do ponad 100 miejsc. Przyjmowano w nim chorych różnych wyznań i narodowości, niezależnie od ich zamożności.

Pod zabudowaniami klasztorными (na terenie dzisiejszego dworca kolejowego) istniał cmentarz dla pacjentów zmarłych w szpitalu, natomiast braci zakonnych chowano w grobowcu klasztorным. Po wprowadzeniu zakazu grzebania zmarłych w podziemiach kościołów, korzystano z cmentarza przy kościele św. Jerzego, a później z cmentarza komunalnego. Obecnie w dawnym szpitalu bonifratrów działa Dom Pomocy Społecznej dla mężczyzn.

Druga część spotkania była poświęcona zespołowi klasztornemu sióstr elżbietanek. Siostry, których obecna siedziba znajduje się u zbiegu ulic Liburnia i Katowickiej, przybyły do Cieszyna w 1753 roku. W 1754 roku zakupiły od hrabiego Wilczka dom i ogród przy Rynku, w miejscu dzisiejszej poczty, gdzie zorganizowały szpital dla kobiet z kilkunastoma łózkami.

W 1903 roku klasztor i szpital zostały przeniesione na tzw. wzgórze bobreckie.

Obecnie w tamtejszych obiektach mieszczą się: kuria generalna Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka, generalny dom formacyjny, dom zakonny, Centrum Medyczne Sióstr Elżbietanek, Dom Pomocy Społecznej „Betania” oraz kościół parafialny pw. św. Elżbiety.

Przez wiele lat „cieszyńskie elżbietanki” kojarzone były ze szpitalem gruźliczym dla chorych na choroby płuc. Obecnie leczenie tych chorób odbywa się w cieszyńskim Szpitalu Śląskim, a siostry nadal służą pomocą wszystkim potrzebującym.

Zarówno w klasztorze bonifratrów, jak i w zgromadzeniu elżbietanek w Cieszynie, chorzy i potrzebujący otrzymują pomoc od braci i sióstr, którzy są powołani do wiernego wykonywania często niedocenianych w świecie zadań.

Dzięki Bożemu Miłosierdziu wierzymy, że nawet podanie szklanki wody, obecność przy chorym czy wierność w małych obowiązkach może przyczynić się do poprawy zdrowia i przynieść ulgę cierpiącym.

AK